

Veli Beklentileri Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*

Dr. Öğretim Üyesi Demirali Yaşar Ergin¹

Dr. Semih Çayak²

¹Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, demiraliergin@gmail.com

²Milli Eğitim Bakanlığı, semihcayak@gmail.com

Özet: Aile çocuğun ilk toplumsallaşmasının gerçekleştirdiği yerdir ve çocuk okul dışındaki zamanının büyük bir bölümünü ailesinin yanında geçirir. Bu açıdan çocuğun eğitiminde aile önemli bir rol oynamaktadır ve okul-aile işbirliğinin önemi her geçen gün daha fazla ön plana çıkmaktadır. Dolayısıyla velilerden bu süreçte öğretmenlerle ve okul yönetimi ile eşgüdüm halinde olması beklenmektedir. Ancak bunun için velilerin eğitimden ve okuldan neler beklediğinin bilinmesi gerekmektedir. Nitekim değişik nedenlerin de etkisiyle her velinin eğitimden beklentileri farklı olabilmektedir ve bu beklentilerin de diğer paydaşlar tarafından bilinmesi ve karşılanmaya çalışılması gerekmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı farklı eğitim kademelerindeki öğrencilerin velilerinin eğitimden, okuldan, öğretmenden ve okul yönetiminden temel beklentilerini saptayacak bir ölçek geliştirmektir. Çalışma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde Edirne ilinde okulöncesi, ilkökul, ortaokul ve lise düzeylerinde random seçilen toplam 300 öğrenci velisi ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından velilere uygulanmak üzere hazırlanan "Veli Beklentisi Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 4'lü derecelmeli 40 sorudan oluşmaktadır. Ölçek geliştirme istatistikleri olarak altboyutları belirlemek için varimax rotated açılımlı faktör analizi kullanılmıştır. Her alt boyut için ayrı ayrı madde-toplam korelasyon katsayısı ve madde-hariç toplam korelasyon katsayısı hesaplanarak içtutarlık belirlenmiştir. Aynı şekilde maddelerin ayırtma gücünü saptamak için üst çeyrek ve alt çeyrekler arası t-testi uygulanmıştır. Ölçek ve alt boyutlar için cronbach ve Rulon katsayıları hesaplanarak güvenilirlik belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel işlemler sonrasında ölçeğin geçerli, güvenilir ve kullanılabilir olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Veli beklentileri, ölçek geliştirme, geçerlilik, güvenilirlik

A Validity and Reliability Study of Parent Expectations Scale

Abstract: The family is the first socialization of the child and the child spends most of his time outside his/her school with his family. In this respect, the family plays an important role in the education of the child and the importance of school-family cooperation is becoming more and more important. Therefore, parents are expected to be in coordination with teachers and school management in this process. However, it is necessary to know what parents expect from education and school. With the effect of different reasons, expectations of every parent from education may be different and these expectations should be known and met by other stakeholders. The aim of this study is to develop a scale that will determine the basic expectations of the parents of the students at different educational levels from education, school, teacher and school management. The study was conducted with a total of 300 parents randomly selected in preschool, primary, secondary and high school levels in Edirne during the first semester of the academic year 2018-2019. "Parent Expectation Scale" prepared by the researchers was used as data collection tool. The scale consists of 40 questions with 4 grades. Varimax rotated exploratory factor analysis was used to determine sub-dimensions as scale development statistics. For each sub-dimension, the item-total correlation coefficient and the item-remainder total correlation coefficient were calculated and the internal consistency was determined. In the same way, t-test was applied between the upper and lower quartiles to determine the discriminating power of the substances. For scale and sub-dimensions, cronbach and roll coefficients were calculated and reliability was determined. After the statistical procedures, it was determined that the scale was valid, reliable and usable.

Key Words: Parents' expectations, scale development, validity, reliability

1. GİRİŞ

Eğitim süreci bireyin hayatında önemli bir yere sahiptir ve çocuğun ilk eğitimcileri olan anne-babalara bu konuda büyük sorumluluklar düşmektedir (Saritaş, 2011; Hatipoğlu & Kavas, 2016; Nyakundi, Begi & Kamau-Kang'ethe, 2017). Ancak çocuk belirli bir olgunluğa ve hazırbulunuşluğa ulaştığında formal eğitim süreci içerisine girmekte ve böylece eğitiminin büyük bir kısmını okullarda devam ettirmektedir (Hatipoğlu & Kavas, 2016).

Toplumun oluşturduğu birikimini genç bireylerine aktararak geleceğini yapılandırdığı yerler olan okullar (Çengelci, Hancı & Karaduman, 2013) bireyin yaşamının önemli bir bölümünü geçirdiği kurumlardır. Her ne kadar okula başlama yaşı, eğitimin kademelendirilme biçimi, eğitim programlarının düzenlenmesi, eğitimin yönetimi ve denetimi gibi eğitim hizmetleri ile ilgili unsurların birçoğu ülkeler arasında farklılıklar gösteriyor olsada aslında sunulan eğitim hizmetlerinin temel amacı bireyi hayata hazırlamak, üretken ve faydalı bir yurttaş haline getirmek şeklinde özetlenebilir.

* Bu çalışma 9-10 Mart 2019 tarihinde düzenlenen XI. International Balkan and Near Eastern Social Sciences Congress Series (ibaness)'te sunulan sözlü bildirin genişletilmiş halidir.

Bireyin gelecekteki yaşamında kuşkusuz en belirleyici rolü oynayan kurum okuldur (Gökçe, 2000). Okul başlangıç yaşına girmek sadece çocuklar için değil, aynı zamanda ebeveynleri için de heyecanlı bir süreçtir (Rahmawati, Tairas & Nawangsari, 2018). Bu bağlamda velilerin de eğitim sürecinin bir parçası olduğu unutulmamalıdır (Sarıtaş, 2011).

İnsanın ilk toplumsallaşmasının gerçekleştirdiği yer olan aile (Hoşgörür, 2005), çocuğun eğitiminde önemli rol oynar ve aynı zamanda da okulun önemli bir partneridir (Erdoğan, 2000). Zira öğrenciler, okul dışındaki zamanlarının büyük bir bölümünü aile ortamında geçirmektedirler (Özyürek, 2001). Ayrıca, Şimşek ve Tanaydın (2001)'in da belirttiği gibi okulda yapılan çalışmalar evde anne-babalar tarafından desteklenmediğinde etkili bir okul öğretiminin gerçekleşmesi pek mümkün görülmemektedir. Bu açıdan hizmet alan konumunda olan velilerden bu süreçte öğretmenlerle ve okul yönetimi ile eşgüdüm halinde olması beklenmektedir. Ancak bunun için velilerin eğitimden ve dolayısıyla da okuldan neler beklediğinin bilinmesi gerekmektedir.

Yapılan bazı araştırmalar eğitim sürecinde velinin önemini ortaya koymaktadır. Örneğin, Reynolds (1992) ilköğretim okullarında veli katılımının öğrenci başarısını arttırdığını, Barnard (2004) ilköğretim döneminde aile-okul arasındaki ilişkinin öğrencinin ortaöğretimdeki başarısını olumlu bir şekilde etkilediğini ve Davis-Kean (2005)'da ebeveyn beklentileri ile başarı sonuçları arasında bir bağlantı olduğu vurgulayarak yüksek beklentileri olan ebeveynlerin daha düşük beklentileri olanlardan bilişsel olarak daha uyarıcı ve duygusal olarak daha destekleyici bir ev ortamına sahip olduğunu belirtmiştir.

Çocuğun eğitiminde okul-aile işbirliğinin önemi her geçen gün daha fazla ön plana çıkmaktadır. Özellikle son çeyrek asırda eğitim bilimleri alanında yapılan çalışmalar, ailelerin çocuklarının eğitimine katılma oranları ile okul ve öğrencilerin başarıları arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır (Aşlamacı & Eker, 2017). Yamamoto & Holloway (2010) genel olarak çocukların akademik başarısında ebeveyn beklentilerinin kritik bir rol oynadığını, ebeveynleri yüksek beklentileri olan öğrencilerin standart testlerde daha yüksek puanlar aldığını ve okulda daha uzun süre kaldığını belirtmiştir. Ancak değişik faktörlerin de etkisiyle her velinin eğitimden beklentileri farklı olabilmektedir ve bu beklentilerin de diğer paydaşlar tarafından bilinmesi ve karşılanmaya

çalışılması gerekmektedir. Aksi halde beklentilerinin karşılanmadığını düşünen bir veliden öğretmen ve yönetici gibi diğer okul üyeleri ile işbirliği yapması ve çocuğunun okuldaki eğitim sürecine aktif bir şekilde katılması beklenemez. Bu düşüncelerden hareketle bu çalışmada farklı eğitim kademelerindeki öğrencilerin velilerinin eğitimden beklentilerini değerlendirmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Çalışma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde Edirne ilinde okulöncesi, ilkököl, ortaokul ve lise düzeylerinde random seçilen toplam 300 öğrenci velisi ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından velilere uygulanmak üzere hazırlanan "Veli Beklentisi Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 4'lü derecelmeli 40 sorudan oluşmaktadır. Ölçek geliştirme istatistikleri olarak altboyutları belirlemek için varimax rotated açılımlayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Her alt boyut için ayrı ayrı madde-toplam korelasyon katsayısı ve madde-hariç toplam korelasyon katsayısı hesaplanarak içtutarlık belirlenmiştir. Aynı şekilde maddelerin ayırtetme gücünü saptamak için üst çeyrek ve alt çeyrekler arası t-testi uygulanmıştır. Ölçek ve alt boyutlar için cronbach ve Rulon katsayıları hesaplanarak güvenilirlik belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel işlemler sonrasında 9 faktörden oluşan ölçeğin geçerli, güvenilir ve kullanılabilir olduğu belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemede Açılımlayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Verilerin faktör analizi yapmaya uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Küresellik Testleri ile değerlendirilmiş ve istatistiksel gereklilikleri karşıladığı saptanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. KMO ve Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin		0,918
Bartlett	Kaykare	4971,263
	sd	780
p		0,000

Eigen değeri 1 ve daha yukarı olan bileşenlerin seçileceği şekilde yapılan analizde 9 faktör oluşmuştur. Açılımlayıcı (extraction) yöntem olarak temel bileşenler (principal component) analizi kullanılmıştır. 9 faktör toplam değişkenliğin yüzde 62,885'ini açıklamaktadır (Tablo 2)

Tablo 2. Açıklanan Toplam Değişkenlik

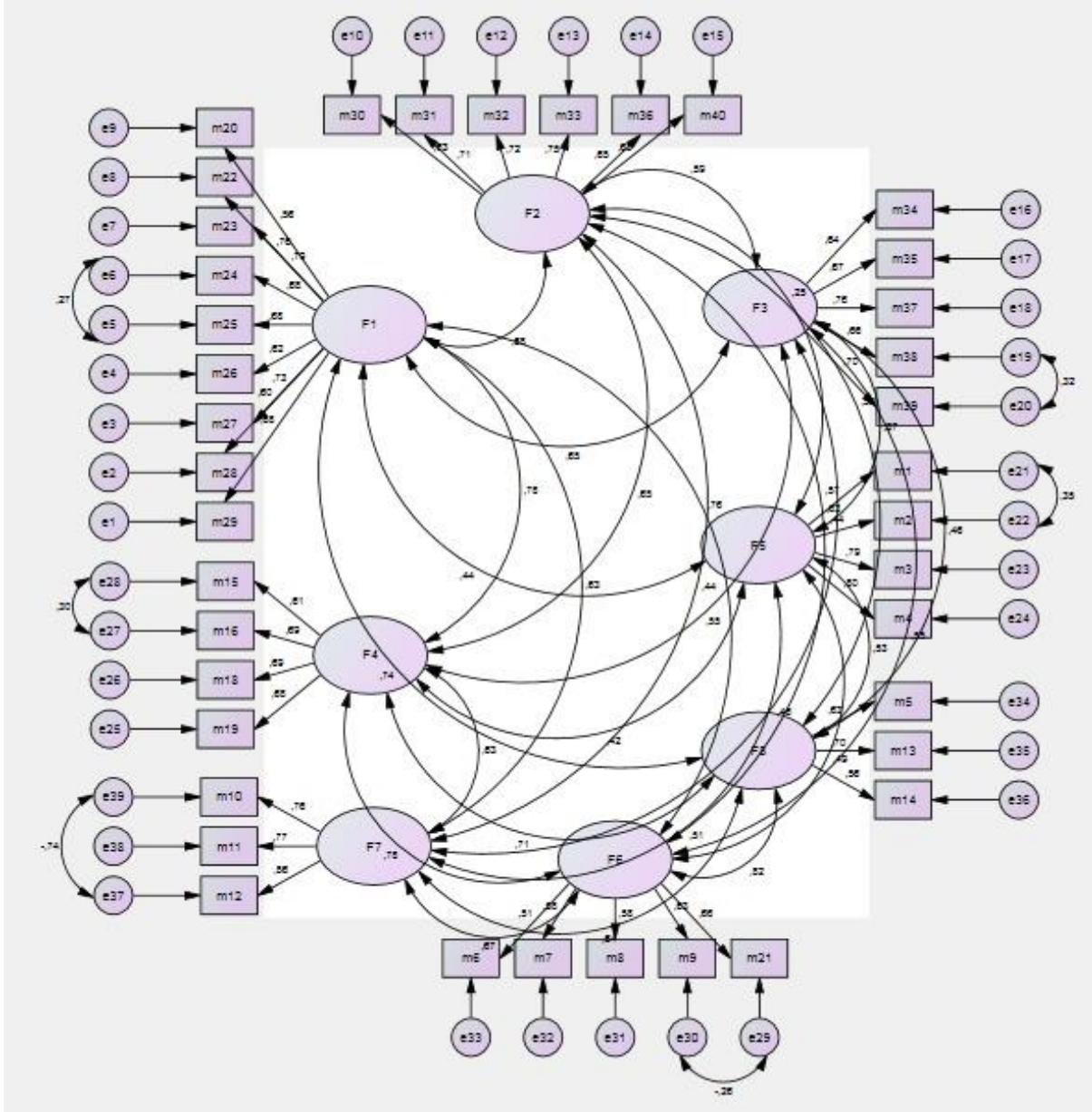
Bileşen	İlk Eigen değerleri			Kareler Toplamı			Döndürülmüş Kareler Toplamı		
	Toplam	Varyansın %	Birikimli %	Toplam	Varyansın %	Birikimli %	Toplam	Varyansın %	Birikimli %
1	12,606	31,514	31,514	12,606	31,514	31,514	4,644	11,611	11,611
2	2,687	6,718	38,232	2,687	6,718	38,232	3,542	8,855	20,466
3	2,135	5,337	43,570	2,135	5,337	43,570	3,317	8,292	28,757
4	1,567	3,918	47,488	1,567	3,918	47,488	2,861	7,152	35,909
5	1,500	3,750	51,238	1,500	3,750	51,238	2,732	6,830	42,740
6	1,286	3,216	54,454	1,286	3,216	54,454	2,640	6,600	49,340
7	1,216	3,040	57,494	1,216	3,040	57,494	2,320	5,801	55,140
8	1,092	2,731	60,225	1,092	2,731	60,225	1,921	4,802	59,942
9	1,064	2,660	62,885	1,064	2,660	62,885	1,177	2,944	62,885

"Varimax rotated" faktör analizi sonuçlarına göre faktörler ve hangi maddeleri içerdikleri belirlenmiştir. Ölçeğin 9 faktörden oluştuğu belirlenmiştir (Ek 2 Tablo 6). Faktör analizi sonuçlarına göre belirlenen faktörler ve anlamları şöyledir (Tablo 3):

Tablo 3. Faktörler

F1	Öğrenciye Yönelik Eğitimsel Beklentiler	Bu faktör altında velinin çocuğunun eğitiminden beklentilerine ilişkin maddeler bulunmaktadır
F2	Alansal Beklentiler	Bu faktör altında velinin okulun alanından ve donanımından beklentilerine ilişkin maddeler bulunmaktadır
F3	Mekansal Beklentiler	Bu faktör altında velinin okuldan ve bölümlerinden fiziksel ve hijyenik beklentilerine ilişkin maddeler bulunmaktadır
F4	Yönetimsel Beklentiler	Bu faktör altında velinin okulun yönetiminden beklentilerine ilişkin maddeler bulunmaktadır
F5	Öğretmenden İlgisel Beklentiler	Bu faktör altında velinin öğretmenden ilgisel beklentilerine ilişkin maddeler bulunmaktadır
F6	Öğretmenden Mesleki Beklentiler	Bu faktör altında velinin öğretmenden mesleki beklentilerine ilişkin maddeler bulunmaktadır
F7	Öğretmenden Kişisel Beklentiler	Bu faktör altında velinin öğretmenden kişisel beklentilerine ilişkin maddeler bulunmaktadır
F8	İletişimsel Beklentiler	Bu faktör altında velinin okul üyeleri arasındaki iletişimsel beklentilerine ilişkin maddeler bulunmaktadır
F9	Ekonomik Beklentiler	Bu faktör altında velinin ekonomik beklentilerine ilişkin maddeler bulunmaktadır

Şekil 1. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Açımlayıcı faktör analizi ile ortaya çıkan yapı doğrulayıcı faktör analizi ile de test edilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ortaya çıkan faktör yükleri Şekil 1'de gösterilmiştir.

Yapılan analiz sonucunda model uygunluğu için bulunan değerlerin uyum indislerinin $\chi^2/df= 1.69$; TLI= .90; CFI= .91 ve RMSEA= .048 olarak bulunmuştur. Literatürde χ^2/df 'nin 2'nin altında olduğunda iyi uyum (Schermelleh-Engel & Moosbrugger, 2003); TLI ve CFI için .90 ve üzerinde olduğunda iyi uyum (Brown, 2006); RMSEA değerinin .05'in altında olduğunda iyi uyum

(Schermelleh-Engel & Moosbrugger, 2003) gösterdiği belirtilmektedir (Bir maddeden oluşan dokuzuncu boyut doğrulayıcı faktör analizine dahil edilmemiştir).

Boyutlar arası içtutarlık güvenilirliği saptamak için madde-toplam korelasyon ve madde-hariç toplam korelasyon katsayıları hesaplandı. Faktör toplamlarının ölçek toplamıyla ilişkilerini sorgulamak için hesaplanan Rulon=0.861, Cronbach $\alpha=0.834$ olarak bulunmuştur. Bu analizlere göre tüm faktörlerin ölçeğin toplamı ile içtutarlık gösterdiği belirlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Boyutlararası İchtutarlık Analizi

Faktör		madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
		rit	sd	p	rir	sd	p
F1	Öğrenciye Yönelik Eğitimsel Beklentiler	0,851	298	p<.01	0,730	298	p<.01
F2	Alansal Beklentiler	0,730	298	p<.01	0,606	298	p<.01
F3	Mekansal Beklentiler	0,697	298	p<.01	0,591	298	p<.01
F4	Yönetimsel Beklentiler	0,763	298	p<.01	0,684	298	p<.01
F5	Öğretmenden İlgisel Beklentiler	0,469	298	p<.01	0,356	298	p<.01
F6	Öğretmenden Mesleki Beklentiler	0,689	298	p<.01	0,603	298	p<.01
F7	Öğretmenden Kişisel Beklentiler	0,696	298	p<.01	0,639	298	p<.01
F8	İletişimsel Beklentiler	0,735	298	p<.01	0,654	298	p<.01
F9	Ekonomik Beklentiler	0,267	298	p<.01	0,187	298	*
		Rulon			Cronbach		
		0,861			0,834		

Tüm faktörlerin her biri için ayrı ayrı içtutarlık güvenilirliği saptamak amacıyla madde-toplam korelasyon ve madde-hariç toplam korelasyon, Rulon, Cronbach α katsayıları hesaplandı. Bu analizlere göre tüm itemlerin faktör analiziyle belirlenmiş olan faktörleri ile içtutarlık gösterdiği görülmüştür (Ek 3 Tablo 7-Tablo 14)

Yüksek düzeyde beklentiye sahip veliler ile düşük düzeyde beklentiye sahip velileri ayırt etme gücünü

Tablo 5. Faktörler için Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

Faktör		Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			karşılaştırma			
		n	$\bar{x}$	ss	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p	
F1	Öğrenciye Yönelik Eğitimsel Beklentiler	81	35,753	0,662	81	29,259	2,263	24,638	160	p<.01	0,0000
F2	Alansal Beklentiler	81	19,679	0,739	81	15,457	2,162	16,526	160	p<.01	0,0000
F3	Mekansal Beklentiler	81	23,827	0,628	81	21,086	2,259	10,453	160	p<.01	0,0000
F4	Yönetimsel Beklentiler	81	15,556	0,742	81	12,222	1,235	20,697	160	p<.01	0,0000
F5	Öğretmenden İlgisel Beklentiler	81	15,827	0,587	81	14,321	1,836	6,989	160	p<.01	0,0000
F6	Öğretmenden Mesleki Beklentiler	81	15,568	0,774	81	13,062	1,268	15,088	160	p<.01	0,0000
F7	Öğretmenden Kişisel Beklentiler	81	11,963	0,247	81	10,198	1,145	13,483	160	p<.01	0,0000
F8	İletişimsel Beklentiler	81	15,395	0,785	81	12,358	1,248	18,420	160	p<.01	0,0000
F9	Ekonomik Beklentiler	81	3,099	0,860	81	2,481	0,963	4,275	160	p<.01	0,0000

Tüm faktörlerin her biri için ayrı ayrı yüksek düzeyde beklentiye sahip kişiler ile düşük düzeyde beklentiye sahip kişileri ayırt etme gücünü saptamak için t testi kullanılmıştır. Maddelerin faktör toplamına göre oluşturulan çeyreklikler arasındaki farkını sorgulamak için hesaplanan t sonuçlarına göre tüm faktörlerde tüm maddelerin yüksek ve düşük beklenti düzeyindeki kişileri ayırt etmeye hizmet ettiği görülmüştür (Ek 4 Tablo 15- Tablo 22).

Yapılan tüm istatistiksel analizler sonucunda 9 faktör ve 40 maddeden oluşan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğuna dolayısıyla kullanılabilirliğine

saptamak için üst çeyreklikteki kişiler ile alt çeyreklikteki kişiler arasında fark olup olmadığını analiz etmeye yönelik t testi kullanılmıştır. Faktör toplamlarının ölçek toplamlarına göre oluşturulan çeyreklikler arasındaki farkını sorgulamak için hesaplanan t sonuçlarına göre tüm faktörlerin ölçeğin toplamına göre yüksek ve düşük beklenti düzeyindeki kişileri ayırt etmeye hizmet ettiği görülmüştür (Tablo 5)

karar verilmiştir (Ek-1). Ölçekteki tüm boyutlarda yüksek puan veli beklentilerinin yüksekliği anlamına gelmektedir. Ölçekteki tüm maddeler düz değerlendirmelidir (Hiç önemli değil=1; Önemli değil= 2; Önemli= 3; Çok Önemli =4), hiç reverse değerlendirmeli madde yoktur.

KAYNAKLAR

Aşlamacı, İ., & Eker, E. (2017). İmam-Hatip Lisesi Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Eğitimine Katılım Durumları: Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Dayalı Nitel Bir Araştırma. *Talim: Journal of Education in Muslim Societies And Communities*, 1(2), s. 153-185

- Barnard, W. M. (2004). Parent involvement in elementary school and educational attainment. *Children and youth services review*, 26(1), 39-62.
- Brown, T. A. (2006). *Confirmatory factor analysis for applied research*. NY: Guilford Press.
- Çengelci, T., Hancı, B., & Karaduman, H. (2013). Okul ortamında değerler eğitimi konusunda öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(25), 33-56.
- Davis-Kean, P.E. (2005). The Influence of parent education and family income on child achievement: The indirect role of parental expectations and the home environment. *Journal of Family Psychology* 19(2), 294-304.
- Erdoğan, İ. (2000). *Okul yönetimi ve öğretim liderliği*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 204-209.
- Hatipoğlu, A., & KAVAS, E. (2016). Veli Yaklaşımlarının Öğretmen Performansına Etkisi. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 5(4).
- Hoşgörür, V. (2005). *İletişim. Sınıf Yönetimi*. Ed: Zeki Kaya. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Nyakundi, M. K., Begi, N., & Kamau-Kang'ethe, R. W. (2017). Determinants of parents' perception on school readiness among pre-primary school pupils in Karasani division, Nairobi County, Kenya. *European Journal of Education Studies*.
- Özyürek, M. (2001). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Karatepe Yayınları.
- Rahmawati, A., Tairas, M. M. W., & Nawangsari, N. A. F. (2018). Children's School Readiness: Teachers' and Parents' Perceptions. *International Journal of Pedagogy and Teacher Education*, 2(1), 201-212.
- Reynolds, A. J. (1992). Mediated effects of preschool intervention. *Early Education and Development*, 3(2), 139-164.
- Sarıtaş, M. (2011). Öğretmen-veli görüşmelerinin yönetimi. *Sınıf Yönetimi* (Ed. Mehmet Şişman-Selahattin Turan). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of psychological research online*, 8(2), 23-74.
- Şimşek, H., & Tanaydın, D. (2002). İlköğretimde veli katılımı: öğretmen-veli-psikolojik danışman üçgeni. *İlköğretim Online*, 1(1).
- Yamamoto, Y., & Holloway, S. D. (2010). Parental expectations and children's academic performance in sociocultural context. *Educational Psychology Review*, 22(3), 189-214.

Ek 1: Veli Beklentileri Ölçeği (Bazı Örnek Maddeler)

Aşağıdaki ifadeleri okuyarak, size uygunluk derecesine göre her ifadenin karşısında bulunan seçeneklerden yalnızca birinin içine **X** koyarak içtenlikle cevaplayınız.

		Hiç önemli değil	Önemli değil	Önemli	Çok Önemli
1)	Çocuğumun okula uyum sağlamasında öğretmen desteği	☐	☐	☐	☐
2)	Çocuğumun öğretmeninin işini sevmesi	☐	☐	☐	☐
3)	Öğretmenin çocuğuma değer vermesi	☐	☐	☐	☐
4)	Öğretmenin çocuğumla yeterince ilgilenmesi	☐	☐	☐	☐
5)	Öğretmenin çocuğumun durumu hakkında belirli aralıklarla bilgi vermesi	☐	☐	☐	☐
6)	Öğretmenin ders anlatırken öğrenmeyi kolaylaştırmak için farklı teknikler kullanması	☐	☐	☐	☐
7)	Öğretmenin eğitimsel anlamda disiplinli bir kişi olması	☐	☐	☐	☐
8)	Öğretmenin eleştirilere açık olması	☐	☐	☐	☐
9)	Öğretmenin mesleki anlamda kendini sürekli yenilemesi ve geliştirmesi	☐	☐	☐	☐
10)	Öğretmenin öğrencilerine örnek olabilecek bir kişi olması	☐	☐	☐	☐

Ek 2. Faktör Analizi

Tablo 6. Döndürülmüş Faktör Analizi

Madde	Boyut	Bileşenler									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	i01	5	,038	-,001	,104	,058	,813	,037	,008	,070	-,023
2	i02	5	,164	,034	-,017	,213	,711	,033	-,046	,037	,102
3	i03	5	,131	,093	,084	-,012	,770	,131	,261	-,015	-,096
4	i04	5	,109	-,057	,109	,097	,631	,221	,291	,231	,041
5	i05	8	,186	,008	,115	-,052	,270	,282	,211	,674	,123

6	i06	6	,082	,189	,039	-,039	,172	,618	,213	,066	-,085
7	i07	6	,178	,056	,120	,159	,088	,716	-,038	,180	,026
8	i08	6	,130	-,004	,034	,182	,072	,641	,219	,171	,087
9	i09	6	,155	,258	,172	,268	,257	,410	,252	,034	-,029
10	i10	7	,161	,088	,203	,247	,242	,328	,504	,081	,068
11	i11	7	,173	,083	,130	,131	,134	,192	,781	,109	,100
12	i12	7	,282	,155	,056	,169	,119	,079	,752	,157	-,064
13	i13	8	,183	,096	,144	,317	,129	,147	,256	,553	,055
14	i14	8	,144	,361	-,055	,348	,024	,200	,023	,507	-,021
15	i15	4	,248	,141	,079	,621	,187	,086	,110	,255	-,190
16	i16	4	,212	,141	,155	,682	,096	,098	,207	,175	-,065
17	i17	9	,077	,099	-,085	,032	,016	,032	,051	,070	,893
18	i18	4	,218	,151	,156	,683	,092	,170	,019	,109	,206
19	i19	4	,222	,236	,137	,630	,110	,159	,222	-,169	,095
20	i20	1	,388	,161	,278	,264	-,006	,375	,150	-,164	,121
21	i21	6	,367	,151	,130	,275	-,046	,403	-,006	,384	-,050
22	i22	1	,579	,278	,156	,287	,007	,201	,126	,187	,082
23	i23	1	,589	,185	,137	,307	,142	,122	,238	,301	,189
24	i24	1	,658	,192	,172	,117	,113	,012	,234	,125	,044
25	i25	1	,732	,122	,116	,216	,098	,104	,063	,089	,124
26	i26	1	,696	,065	,208	,074	,137	,194	,027	-,004	-,142
27	i27	1	,654	,119	,228	,105	,168	,193	,043	,169	,078
28	i28	1	,514	,435	-,006	,097	-,062	,059	,192	,215	-,022
29	i29	1	,608	,176	,205	,155	,123	,107	,233	-,010	-,037
30	i30	2	,290	,516	,162	,067	-,007	,409	-,033	-,002	,108
31	i31	2	,145	,846	,034	,058	,047	,012	,083	,005	,087
32	i32	2	,117	,795	,117	,179	,115	,041	,063	-,030	,020
33	i33	2	,324	,644	,170	,132	-,035	,146	,165	,124	-,134
34	i34	3	,403	,014	,549	,090	,151	,050	-,014	-,182	-,067
35	i35	3	,273	,149	,608	-,058	,122	,123	,119	,186	-,125
36	i36	2	,206	,500	,452	,147	,048	,015	-,018	,249	-,019
37	i37	3	,259	,076	,743	,084	,205	,065	,013	-,050	-,041
38	i38	3	,093	,239	,721	,151	-,078	,086	,219	,098	,143
39	i39	3	,090	,100	,797	,179	,005	,094	,074	,098	-,045
40	i40	2	,067	,541	,299	,199	-,065	,216	,065	,160	,158

Ek 3. Faktörler için Maddelerarası İchtutarlık Analizleri

Tablo 7. F1 için Maddelerarası İchtutarlık Analizi

soru	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
i20	0,593	298	p<.01	0,487	298	p<.01
i22	0,741	298	p<.01	0,659	298	p<.01
i23	0,760	298	p<.01	0,680	298	p<.01
i24	0,749	296	p<.01	0,664	296	p<.01
i25	0,711	296	p<.01	0,625	296	p<.01
i26	0,663	297	p<.01	0,586	297	p<.01
i27	0,744	296	p<.01	0,666	296	p<.01
i28	0,596	298	p<.01	0,476	298	p<.01
i29	0,696	291	p<.01	0,611	291	p<.01
		Rulon			Cronbach	
		0,842			0,901	

Tablo 8. F2 için Maddelerarası İchtutarlık Analizi

soru	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
i30	0,705	297	p<.01	0,568	297	p<.01
i31	0,780	298	p<.01	0,634	298	p<.01
i32	0,777	296	p<.01	0,649	296	p<.01
i33	0,774	296	p<.01	0,637	296	p<.01
i40	0,707	295	p<.01	0,547	295	p<.01
Rulon			Cronbach			
0,803			0,877			

Tablo 9. F3 için Maddelerarası İchtutarlık Analizi

soru	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
i34	0,611	298	p<.01	0,492	298	p<.01
i35	0,722	296	p<.01	0,569	296	p<.01
i36	0,694	297	p<.01	0,498	297	p<.01
i37	0,737	297	p<.01	0,632	297	p<.01
i38	0,761	298	p<.01	0,626	298	p<.01
i39	0,751	297	p<.01	0,642	297	p<.01
Rulon			Cronbach			
0,797			0,844			

Tablo 10. F4 için Maddelerarası İchtutarlık Analizi

soru	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
i15	0,756	296	p<.01	0,566	296	p<.01
i16	0,821	296	p<.01	0,664	296	p<.01
i18	0,753	297	p<.01	0,557	297	p<.01
i19	0,709	298	p<.01	0,519	298	p<.01
Rulon			Cronbach			
0,769			0,841			

Tablo 11. F5 için Maddelerarası İchtutarlık Analizi

soru	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
i1	0,791	296	p<.01	0,601	296	p<.01
i2	0,686	298	p<.01	0,444	298	p<.01
i3	0,791	298	p<.01	0,624	298	p<.01
i4	0,737	297	p<.01	0,548	297	p<.01
Rulon			Cronbach			
0,756			0,809			

Tablo 12. F6 için Maddelerarası İchtutarlık Analizi

soru	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
i6	0,665	298	p<.01	0,419	298	p<.01
i7	0,733	297	p<.01	0,511	297	p<.01
i8	0,744	296	p<.01	0,506	296	p<.01
i9	0,681	297	p<.01	0,435	297	p<.01
Rulon			Cronbach			
0,659			0,744			

Tablo 13. F7 için Maddelerarası İchtutarlık Analizi

soru	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
i10	0,785	298	p<.01	0,505	298	p<.01

i11	0,886	298	p<.01	0,725	298	p<.01
i12	0,830	298	p<.01	0,627	298	p<.01
Rulon			Cronbach			
0,776			0,777			

Tablo 14. F8 için Maddelerarası İchtutarlık Analizi

soru	madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
	rit	sd	p	rir	sd	p
i5	0,693	298	p<.01	0,482	298	p<.01
i13	0,741	297	p<.01	0,542	297	p<.01
i14	0,740	297	p<.01	0,454	297	p<.01
i21	0,720	297	p<.01	0,498	297	p<.01
Rulon			Cronbach			
0,728			0,741			

Ek 4. Faktörler için Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

Tablo 15. F1 için Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

soru	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			Karşılaştırma			
	n	$\bar{x}$	ss	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p	
i20	81	4,000	0,000	81	3,346	0,528	11,080	160	p<.01	0,0000
i22	81	4,000	0,000	81	3,148	0,391	19,493	160	p<.01	0,0000
i23	81	4,000	0,000	81	3,074	0,307	26,948	160	p<.01	0,0000
i24	81	4,000	0,000	80	3,125	0,402	19,359	159	p<.01	0,0000
i25	81	4,000	0,000	80	3,213	0,412	17,003	159	p<.01	0,0000
i26	81	4,000	0,000	80	3,475	0,527	8,853	159	p<.01	0,0000
i27	81	4,000	0,000	79	3,190	0,395	18,127	158	p<.01	0,0000
i28	81	4,000	0,000	81	3,210	0,467	15,139	160	p<.01	0,0000
i29	81	4,000	0,000	77	3,260	0,441	14,621	156	p<.01	0,0000

Tablo 16. F2 için Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

soru	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			Karşılaştırma			
	n	$\bar{x}$	ss	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p	
i30	81	4,000	0,000	80	3,163	0,404	18,430	159	p<.01	0,0000
i31	81	4,000	0,000	81	2,877	0,484	20,748	160	p<.01	0,0000
i32	81	4,000	0,000	79	3,000	0,358	24,666	158	p<.01	0,0000
i33	81	4,000	0,000	79	2,962	0,492	18,630	158	p<.01	0,0000
i40	81	4,000	0,000	78	2,974	0,394	22,847	157	p<.01	0,0000

Tablo 17. F3 için Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

soru	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			Karşılaştırma			
	n	$\bar{x}$	ss	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p	
i34	81	4,000	0,000	81	3,667	0,474	6,285	160	p<.01	0,0000
i35	81	4,000	0,000	79	3,291	0,510	12,271	158	p<.01	0,0000
i36	81	4,000	0,000	80	3,063	0,368	22,655	159	p<.01	0,0000
i37	81	4,000	0,000	80	3,575	0,546	6,919	159	p<.01	0,0000
i38	81	4,000	0,000	81	3,259	0,494	13,401	160	p<.01	0,0000
i39	81	4,000	0,000	80	3,463	0,502	9,522	159	p<.01	0,0000

Tablo 18. F4 için Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

soru	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			Karşılaştırma		
	n	$\bar{x}$	ss	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p

i15	81	4,000	0,000	79	3,000	0,277	31,843	158	p<.01	0,0000
i16	81	4,000	0,000	79	2,962	0,297	30,853	158	p<.01	0,0000
i18	81	4,000	0,000	80	2,950	0,219	42,552	159	p<.01	0,0000
i19	81	4,000	0,000	81	3,123	0,331	23,685	160	p<.01	0,0000

Tablo 19. F5 İçin Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

soru	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			Karşılaştırma			
	n	$\bar{x}$	ss	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p	
i1	81	4,000	0,000	79	3,329	0,674	8,790	158	p<.01	0,0000
i2	81	4,000	0,000	81	3,272	0,570	11,423	160	p<.01	0,0000
i3	81	4,000	0,000	81	3,333	0,592	10,079	160	p<.01	0,0000
i4	81	4,000	0,000	80	3,388	0,539	10,092	159	p<.01	0,0000

Tablo 20. F6 İçin Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

soru	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			Karşılaştırma			
	n	$\bar{x}$	ss	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p	
i6	81	4,000	0,000	81	3,185	0,503	14,496	160	p<.01	0,0000
i7	81	4,000	0,000	80	3,138	0,443	17,314	159	p<.01	0,0000
i8	81	4,000	0,000	79	2,937	0,334	28,145	158	p<.01	0,0000
i9	81	4,000	0,000	80	3,163	0,404	18,430	159	p<.01	0,0000

Tablo 21. F7 İçin Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

soru	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			Karşılaştırma			
	n	$\bar{x}$	ss	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p	
i10	81	4,000	0,000	81	3,247	0,513	13,128	160	p<.01	0,0000
i11	81	4,000	0,000	81	3,185	0,422	17,285	160	p<.01	0,0000
i12	81	4,000	0,000	81	3,284	0,454	14,116	160	p<.01	0,0000

Tablo 22. F8 İçin Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

soru	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			Karşılaştırma			
	n	$\bar{x}$	ss	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p	
i5	81	3,988	0,111	81	3,210	0,439	15,355	160	p<.01	0,0000
i13	81	4,000	0,000	80	3,125	0,333	23,369	159	p<.01	0,0000
i14	81	3,790	0,410	80	2,638	0,557	14,853	159	p<.01	0,0000
i21	81	3,963	0,190	80	3,038	0,335	21,370	159	p<.01	0,0000